

A pók

Ásított egyet, és nekiállt levetkőzni. Közben is ásítózott, aztán, már meztelenül, lassú léptekkel bement a fürdőszobába. Véget ért a mai nap is, itt az ideje a fel-
lélegzésnek, de mégsem volt jó kedve. Mert ezen a napon értesítették levélben, hogy mégsem léptetik elő a cégnél. Hogy hiába minősítették „nagy tapasztalattal bíró szakember”-nek nemrég, hiába ismerték el több évtizedes gyakorlatát, nem ő, hanem egy másik pályázó került előbbre, arra a helyre, amelyre ő áhítózott már régóta. Tehát lemaradt, ráadásul úgy látszik, hogy véglegesen. Mert a cégvezetés vele szemben egy fiatal törtetőt, egy nagypofájú, fölényeskedő „mai” fiatalembert részesített előnyben, ki tudja, miért. Olyan jöttmentet, akinek se tapasztalata, se komoly képzettsége, se gyakorlata, ezzel szemben gátlástalan, energikus és vakmerő. Aki mer kockáztatni. Aki nem ismer tekintélyeket. Aki szembeszállna bárkivel és bármivel az érvényesülése érdekében. És pillanatnyilag éppen ezek a tulajdonságok állnak összhangban a cég érdekeivel. Éppen ez a fajta karakter a kívánatos, mert a fellépése, sőt már a pusztja megjelenése is „elbűvölő”, sőt „magával ragadó”. Aki mindig jól öltözött, aki metszően éles eszű, aki egyszerűen „lehenyerli az üzletfeleket”. „Őn ezzel szemben régimódi, érzélgős és puha ember, ráadásul már csak néhány éve van hátra a nyugdíjazásig. Ön túlságosan is tekintélytisztelő és nem eléggé agresszív”. „Ennél fogva nem látjuk, hogy ön miképpen biztosíthatná a cég hosszú távú expanzióját”. „Ma egy menedzsernek nemcsak szaktudásra, hanem kivételes taktikai és stratégiai érzékre is szüksége van” – ez volt a cégvezetés végső ítélete.

Hát ezeknek a figuráknak jött el az idejük! Az ő számára pedig nem marad más, mint a csendes beletörődés, a visszahúzódás mindaddig, amíg egy szép napon aztán végleg kiselejtezik... Mégse érzett most keserűséget, hanem csak valami tompa, üres közönyt. Száraz, fojtogató émelygést mindentől és mindenkitől. Azt, hogy menekülni kellene, valahová messze, messze. Hogy hová? Valami meghittségbe, valami melegségbe, oda, ahol szívesen fogadnák. Ha máshová nem, mert nincs hová, hát ide, a fürdőkádba.

Mert ez legalább egy biztos pont. Ez még nem vészett el, ez még órá vár. Pedig sokak számára már elveszett ez a bűvőhely is. Például azok számára, akik az utcán élnek manapság. Akik talán hetekig, hónapokig sem fürödnek, és mégis élnek. És egyetlen biztos pont nélkül kóvályognak ezen a földgolyón. És sokáig még élelem nélkül is megvannak ők, az úgynevezett hajléktalanok. Akik közé bárki, bármikor lehullhat manapság, ha úgy hozza a sorsa. Ha valami oknál fogva elveszti az állá-

sát, a hitelét, a vagyonát, a pénzét ebben a rémesen tülekedő világban. Akkor pedig azok közé kerül az ember, akik úgy élnek, vagy legalábbis nagyon hasonlóan, ahogy az ősidőkben éltek az emberek. Az őserdőkben, a sivatagokban, a sziklák között, a fákon vagy éppen a barlangok mélyén... Azokban az időkben tehát, amikor még hírből se ismerték a fűtött lakást, a meleg vizű fürdőszobát, a gázbojlert, a mosógépet, az angolvécét, ezt a fehér fényű, csillogó kádat, és sok-sok egyéb kellemességet, amiket egy „összkomfortos” lakás kínál.

Mielőtt a kádba lépett volna, és még a vizet sem engedte meg, szokása szerint megállt a tükör előtt, hogy szemügyre vegye önnön testét, illetve annak tükörképét. Ahogy az otthonául szolgáló lakás látványa is gyönyörködtető és megelégedéssel tölti el az embert – mint mindenfajta birtoklás tudata általában –, ugyanígy elégedetten, a tulajdonos szemével szemléli az ember saját testét, különösen egy bizonyos életkor betöltése előtt. Talán annak az ébredező sejtelemnek a fényében is, hogy ez a tulajdonviszony igazában nem öröktől fogva létezik és még kevésbé örökkévaló. Testünket a szüleinktől kaptuk, élünk vele és általa, majd a halállal mindörökre elveszítjük. Ez az a felismerés, amely mindinkább rabul ejti az embert ama bizonyos életkor beköszönte, majd elhagyása után. Korábban, a fiatal években még csak nyugtalanító vagy éppen idegesítő sejtelem ez – de az első ősz hajszálak, apró ráncok vagy éppen a lazuló izmok megjelenése már letagadhatatlan, elűzhetetlen tény. Fenyegető és mind jobban szorító kelepccét jelent így az időmúlás, amelyből menekülne az ember, csak éppen nincs hová... Az egyetlen lehetséges megoldás: nem gondolni rá. Lemosolyogni a félelmeket, sőt meg is tagadni őket annak bizonygatásával, hogy testünk igenis ugyanaz, ami mindig is volt. hogy igenis eleven, életerős, erőtől duzzadó! Ennek a hivatkozásnak az eszköze például ez a szemlélődés is a tükör előtt. Az izmok megfeszítése majd ellazítása, mellkasunk felfújása a pukkadásig, az ősz hajtincsek ügyes elrejtése, esetleg megfestése. Valamint a mélyülő, szomorkás vonások ellensúlyozása, diadalmas leplezése egy-egy jól időzített széles mosollyal. Vagy éppen mozgékonyssággal, heves mozdulatokkal, a fiataloktól ellesett gesztusokkal igyekszünk elűzni a leromlás ostoba képzetét.

Ilyesmikkel próbálkozott most ő is, hosszú percekén át. Sikerült is meggyőznie magát, hogy a legutóbbi fürdés, azaz néhány nap óta testének állapota semmit se változott, vagyis az idő múlása nem hoz feltétlenül hanyatlást. Nem bukkantak fel újabb ősz hajszálak vagy szőrszálak sehol, karizmait és lábizmait sikerült épp olyan kőkeményre feszítenie, mint korábban. Végül ennek öröme vad mozdulatokkal belevágott a levegőbe, mintha bokszmeccset vívna láthatatlan ellenféllel. Majd a hímveszőjét markolta meg azzal az eszeveszett bizonyossággal, hogy nincs az a nő a világon, legyen az bármilyen telivér nőtény, akit ne tudna félholtra hágni, legalábbis ebben a pillanatban, itt a tükör előtt, a sárgán tündöklő villanyfényben.

Miután lecsillapodott valamennyire, felsóhajtott, és a kád felé fordult, hogy ívben meghajolva, kinyújtott kezével elérje a vízcsapot. Ahogy megindult a meleg víz, függőleges vékony sugárban, mohón követte a pillantásával, növekvő, jóleső izgalomban, türelmetlenül várva, hogy végre nyakig alámerülhessen a simogató víztömegben. Már nyújtotta is a lábát, hogy a fehéren csillogó zománcmedencébe lépjen... Amikor meglátta a pókot.

Régóta ismerte már. Ki tudja, már mióta éldegél ez az állat itt, az ő fürdőszobájában. Hol a mennyezeten lapul, mozdulatlanul, hol a szoba egyik vagy másik sarkában, pizsokszínű hálófoslányok között, hol pedig a magasból ereszkedik lefelé, hajszálvékony, csaknem láthatatlan szálon. De látta már a kád tükörsima falán is kapaszkodni, vagy éppen a peremén üldögélni, időtlen elmerültségben. Más valaki talán már régen agyonütötte volna, őneki azonban ilyesmi nem jutott az eszébe. Nem volt éppen békés természetű ember, de ez a pók eddig nem került az útjába, nem okozott semmi kellemetlenséget. Miként a hajléktalanokkal se volt mindeddig semmi baja, nem vetette meg őket, távolról se kívánta a vesztüket. Eltúrta őket, ugyanúgy, ahogy ezt a pókot is. Pedig nem is egy vendége tett már gúnyos megjegyzéseket, amikor betévedt a fürdőszobába, hogy furcsállja ezt a „hanyagságot”, ezt a „rendetlenséget”, egy olyan „rendszerető ember” részéről, mint ő. Vagy talán arról van szó, hogy a magányát osztja meg jobb híján ezzel az állattal? Úgy, mint mások egy kutyával, macskával, teknősbékával, netalán egy kanárrival?

Nem szolgált nekik magyarázattal, talán nem is tudott volna. A pók élte az életét, és ő is élte az életét, mindehhez senkinek semmi köze. Neki semmi kifogása nem volt ez ellen a pók ellen, ez a lényeg. Most éppen a kád legalján gubbasztott az állat, az immár félcentis, egyre emelkedő vízben. Furcsa alakú pók volt, más-hol ő még nem látott ilyet. A parányi, talán lencse nagyságú test nyolc vagy tíz, vagy talán még több hajszálvékony lábon nyugodott. Most éppen megmozdult, és mintha pánikba esett volna, heves vergődésben próbált a kádfalra kapaszkodni. De minduntalan visszacsúszott az egyre emelkedő vízbe. Hosszú lábainak köszönhetően még nem lepte el a víz, de a helyzete egyre fenyegetőbbé vált. Ezért lettek a mozdulatai is mind lázasabbak és kapkodóbbak. Sejtette, bizonyára nagyon is jól sejtette az állat, hogy még néhány pillanat, és elsodorja az ár, egyenesen a lefolyóba, abba a kerek, sötét, mindent elnyelő lyukba, amely a mélybe, a fulladásba, a végpusztulásba nyílik.

Ő pedig mozdulatlanul szemlélte ezt a kétségbeesett vergődést, és nem tudta hirtelen, hogy mit tegyen. Arra emlékeztette ez a jelenet, arra a szorongató képre, amelyet néhány éve, valamelyik nyáron látott. Amikor hajótúrán vett részt egy tikkadt júliusi délutánon, vakító verőfényben. A hajó fedélzetén ült elterpeszkedve, a lassan tovatűnő távoli partot szemlélve. Olyan érzése volt, mintha súlytalanul lebegne, úszna a fényben ragyogó végtelenben. Hirtelen

kiáltozás hallatszott, erre riadt fel. Valaki a vízbe eshetett, igen, már látta, hogy nem messze a hajótól egy emberi alak vergődik a vízben, görcsös, kapkodó mozdulatokkal. Láthatóan nem tudott úszni. Vagy talán csak rosszul lett, ki tudja. A hajó lassított, csónakot eresztettek le, a fuldokló segítségére siettek, de későn. Mire odaértek, már nyomtalanul elnyelte a szerencsétlent a víztenger. A hajó pedig haladt tovább, mintha mi se történt volna. Hogy meghalt az ember, vagy sem, azt ő soha nem tudta meg. Sajnálatot nem érzett a történetek után, hanem csak valami rossz szájízt, talán undort, amelyről igyekezett mielőbb megfeledkezni.

Ha akkoriban nem rendítette meg annak az embernek a sorsa, akkor miért is sajnálkozna ezen az élőlényen? Csak nem fogja őt késleltetni, netalán meggátolni a fürdésben ez az ostoba rovar? Akit türelmesen és közömbösen megtúrt a fürdőszobájában mindaddig, amíg nem került éppen most, váratlanul, az útjába? Nem az lenne a világ legtermészetesebb dolga, hogy elsodorná a víz, oda, a lefolyóba? Le a szennyecsatornába, a többi ázalék, miazma, mocsos és tudattalan élőlény közé? Ott, persze, valószínűleg elpusztulna. Ez nem vízipók, ez bizonyára nem sokáig bírná ott lenni, a csatorna mélyén. Ott csak a halál várna rá az erjedésben és a rothadásban. Már nyúlt volna a csaphoz, hogy jól nekieressze a vizet, a pusztulás gondolata azonban mégis visszatartotta.

Minek siettetni a megsemmisülést, amikor egyszer amúgy is eljön? Szükségszerűen és kikerülhetetlenül. A végpusztulás, amelyről oly látványosan beszélnek a porladó romok, a lehulló falevelek zörgése, a hajléktalanok vergődése a hidegben és a mocsokban. Az elmúlást idézi az emberi test minden apró változása az időben, és azok a sejtelmek is, amelyek ezekkel a változásokkal kísérik. Nyugtalanítóak, sőt szorongatóak ezek a sejtelmek, jóllehet elűzhetetlenek, nincs szabadulás tőlük. Például az a sejtelen, hogy ami egyszer elpusztult, az már soha többé nem kel életre. Bármennyi idő is telik el, akár évszázadok, évezredek vagy évmilliók. A pusztulás, a halál, a végső eltűnés megfellebbezhetetlen tény. Amely állítólag örök törvényekből, a természet és a világ „rendjéből” következik. Amely törvények azt sugallják, hogy nincs kivétel, hogy erről a világról minden és mindenki eltűnik előbb-utóbb. Hogy senki és semmi nem lépheti túl a tér és az idő korlátait. Hogy minden élőlény halandó. Hogy mi csak annyit tehetünk, hogy megelégszünk a számunkra adott parányi idővel, és igyekszünk azt a lehető legjobban kihasználni.

Ez azonban nem olyan egyszerű. Mert az élővilágban is, éppúgy, mint az anyagvilágban, az erő törvénye uralkodik. Vagyis hogy az erősebb félreszorítja és eltiporja a gyengébbet, a gyengének pedig az a sorsa, hogy vagy szolgálja az erősebbet, vagy pusztulnia kell. Az erősebb azért van, hogy letiporja a gyengét, a gyenge pedig azért, hogy alulmaradjon. De végül az erősebbeknek is a pusztulás a sorsuk, és ezt csak a gyengék kihasználásával, feláldozásával, eltiporásával tudják késleltetni. Igazában nincs menekvés. Nincs egy percnyi nyugalom. És ebben a

vad küzdelemben, amelyben mindenki mindenkinek az ellensége, gigászi erőfeszítést kíván ennek a parányi létnek a fenntartása is, hiszen minden oldalról az eltaposás fenyegeti, ahogy ezt a cégnél is tapasztalta. Van esélye, lehetősége bármiféle önbizalomnak?

Végül beleunt az elmélkedésbe, mert nem jutott semmire. Türelmetlen mozdulattal megcsavarta a csapot, szélesre növelve a forró vízsugarat. Csak nem fog meghátrálni egy hitvány rovartól? Elég volt a megalkuvásokból, a részvétből, a könyörületességekből, a csalódásokból, az alulmaradásokból! Ugyan, kin is uralkodjon az ember, ha nem a nála gyengébben, kire tiporjon, kit igázzon le, kit pusztítson el, ha nem a nála gyengébbet, hogy végre erősnek érezze magát? Hiszen az erősebbekkel szemben úgyszincs esélye. És nincs kéjesebb, felszabadultabb és diadalmasabb érzés, mint a saját erőnket átérezni, egy még oly hitvány ellenféllel szemben is! Persze, önáltatás ez is, szálnalmas és nevetséges, ha belegondol az ember. De hát mit tehetünk, ha már ez a világ törvénye?

A megvadult víz harsogva ömlött a kádba, forrongva, tajtékozva, és a szintje máris úgy megemelkedett, hogy a pók elvesztette a lábai alól a talajt, és tehetetlenül sodródott a lefolyó felé. Ő pedig hideg közönnyel nézte, ahogy az örvénylő víz szélesebb forgásra kényszeríti az állatot. A pók egyre csak zsugorodott, nem is látszott már másnak, mint egy apró fonálgubancnak vagy szőröcsomónak, senki se hitte volna, hogy valaha hosszú lábú, büszke tartású pók volt. Végül, egy hirtelen bukkanással eltűnt a lefolyóban, mintha soha nem is lett volna ezen a világon... Ő pedig még bámulta néhány pillanatig a gőzölgő, gyorsan emelkedő vízszintet, aztán felemelte a lábát, hogy belelépjen. Már meg is feledkezett a pókról, már azt se tudta, hogy mit is bámult tulajdonképpen. Csak zavaros gondolatfoszlányok maradtak, amelyeket a kellemes fürdés reményében igyekezett most elhessegetni.

Már térdig ért a víz, a simogató, egyre csak forrósodó fürdővíz. Ekkor nagy lélegzetet véve beleült, és megadta magát a jótékony kábulatnak. Annak a zsbongató érzésnek, amikor az ember alfelét minden ízében átjárja a forróság, elernyeszti az idegeit, kiüresíti az agyát, ésfelgyorsítja a vérkeringését. Ilyenkor, ezekben az önfeledt pillanatokban a legkevésbé viszolyogtató a test valósága. Ilyenkor nem környékezi az embert az a sajátos undor, amely ama bizonyos életkorral mindinkább jelentkezik. Amely az idő múlásával lassan elhatalmasodik egész lényén, követve vagy éppen megelőlegezve a test leromlását. Hasonlatos, sőt egyívású ez az undor azzal a viszolygással, amelyet az ember a szennyel és piszokkal, bizonyos állatokkal, különösen a rovarokkal, csúszómászókkal, puhatestűekkel szemben érez. De felkelti ezt az undort a bezártság, a mozdulatlanság, az eseménytelenség, az üresség, vagy akár a túlságosan hosszú egyedüllét is, ki tudja, miért. Persze, nyomban megfeledkezünk róla, amikor a testünk valamiért elégedett, otthon érzi magát, és ettől felforrósodnak az érzékeink. Vagyis akkor, amikor a testünket a magunkénak és nem tárgynak, netalán idegen élőlénynek érezzük.

Most őt is eltöltötte ez az otthonos, állati elégedettség, mondhatni melegség, miközben a vízgőzben lihegve és kipirulva két lábra állt a teli kádban, megfogta a zuhanyrózsát, és szemét lehunyva, gyönyörűséggel eltelve öntözte magára a vizet. A forróság már áthatotta a húsát, idegszárait, agyát, csontjait, végtagjait, és mind serényebb, mind lelkesebb mozdulatokra készítette, jóllehet ezek teljesen céltalanok voltak. Egész mivolta önmagába fordult most, önmaga körül forgott, a világról, mint olyanról teljesen megfeledkezve. Mind mélyebbre süllyedve az őslények, az alakatlan sejtformációk, a vegetatív lények tudattalan mámorába. Nagyokat lihegett, és a levegő, amit a száján kifúj, már olyan forró volt, hogy a látását is elhomályosította. Nem látta már a fürdőszoba tárgyait se, mivel egy fénylő, gőzölgő, simogató burok fogta körül, áttörhetetlen, szédítő keringésben.

Hirtelen a semmibe tűnt a forróság. Bénító és mégis felpezsdítő jég hullám járta át a testét, miután egyetlen csavarással elzárta a forró vizet, hogy csak a jég hideg áradat öntözze tovább kihevült testét. Csak nehezen tudta visszatartani magát, hogy fel ne ugorjon a levegőbe, hogy behunyt szemmel és fogait összeszorítva vesse magát a levegőbe, olyan elemi erejű és megsemmisítő volt ez az ellentét. Mégis élvezte, önkínzó, eszelős és megszállott módon, miként ez szokása volt, ki tudja, már mióta. A jégideg zuhatagban egy csapásra kiszabadult korábbi ernyedtségéből, és az összehúzódó izmaiban vad erővel támadt fel mindenféle rejtett energia. Újra erősnek, végtelenül erősnek érezte magát, éppúgy, mint néhány perce a tükör előtt. Sőt ha lehet, még sokkal erősebbnek.

Amikor vérkeringése is visszanyerte megszokott ritmusát, a felfrissülés mámorára pedig átjárta minden porcikáját, némiképp lehiggadva elzárta a vízcsapot, és kiszállva a kádból, nekiállt ütemes mozdulatokkal törölközni. Újra a tükör előtt állt, magába merülten, a tükörképet szemlélve, különösebb érdeklődés nélkül, de mégis elégedetten. Pedig látnia kell, hogy a feje túl nagy, a nyaka túl vékony, az orra túl hosszú, a hasa túl lötytyedt, a melle túl beesett, a dereka túl széles, a tekintete kancsal – ez a kép ugyan naponta pofon ütötte, de ezekben a pillanatokban mégis hajlott arra, hogy megbékéljen vele. Mert ez a kép mégiscsak ő volt, ez volt ő, ő maga, letagadhatatlanul. Ezt a testet, ezt a külsőt örökölte a szüleitől és nem mást. Ezen semmi módon nem lehet változtatni, ezt csak elfogadni, ezzel csak megbékélni lehet. Még akkor is, ha megjelenésében nincs semmi „elbűvölő”, semmi „magával ragadó”, vagy éppen lehengerlő, vagyis hiányzik minden előfeltétele az úgynevezett „társadalmi sikernek”. De ebbe is csak belenyugodni lehet. Például a fürdés nyújtotta meglegedettséggel üzni messze a nyugtalanító gondolatokat.

Mert nem is történt semmi más, csak egy esti fürdés, egy fárasztó, megalázó, nehezen elviselt nap után. Annyi történt csak, hogy megfürdött forró, majd hideg vízben, oly módon, amely régóta része már élete sajátos ritmusának. Éppúgy, mint az evés, ivás, alvás vagy az időnként elkerülhetetlen vizelés és székelés. De

hát az ember élete ilyen sajátos ismétlődések láncolata, amelyek ugyan nem kellemesek vagy örömteliek, mégis jótékonyan megkímélnék az üresség és az unalom gyakorta és makacsul kísértő érzésétől.

Végül megnyugodva, megelégedetten bújt az ágyba, és húzta magára a takarót abban a biztos tudatban, hogy a kellemes fürdés következtében hamarabb sikerül majd elaludnia, mint más napokon, és bizonyára az álma is nyugodtabb lesz. Jóleső zsibbadtság hatalmasodott el egész lényén. Lassan és ellenállhatatlanul kúszott fel az agyáig, mintha a langyos víz emelkedő áradata nyelné ismét magába, végleg megsemmisítve minden nyugtalanító gondolatot. Nem is próbált ellenállni, engedte és átadta magát neki, csaknem kéjesen élvezve, hogy megalázkodik egy nála hatalmasabb erőnek. Lassan el is távolodott minden láthatótól és foghatótól, miközben észrevétlenül átsiklott az olyannyira áhított álomba.

Ott pedig egy végtelen kiterjedésű tó vagy talán tenger felszínén folytatódott a lebegés. Mindenfelé csak víz, víz, csillogó víztükör, mintha az egész világot elborította volna a víz. Ő pedig lebegett hanyatt fekvé, súlytalanul, karjait és lábait széttárva. Nem volt idő, nem volt nehézkedés, semminek se volt súlya. Szédítő magasságban érezte magát, ez azonban nem volt se szorongató, se félelmetes. A távolban pedig ott úszott az a kirándulóhajó, amelyen ő egykor azt a bizonyos túrát tette. S bár most a vízen lebegett, hanyatt fekvé, egyidejűleg ott volt a hajó fedélzetén is, és onnét is elmerülten bámulta a határtalan víztengert, meghatódva annak simogató nyugalmatól. Lebegett, lebegett és közben úgy merült el saját testében, annak otthonosságában, mint valami apró bárkában.

Hirtelen azonban elsötétült minden. Mintha villám csapott volna ebbe a szelíd békességbe. Mintha a bokáit ragadták volna meg alattomos kezek, mintha poplikrok tekeredtek volna hirtelen a végtagjaira, hogy lehúzzák a mélybe. Sót, a fejét, vállait is durva erő, hatalmas súlyok nyomták lefelé, a feneketlen mélységbe, a sötétségbe, a jéghidegbe. Belülről pedig lángoló tűz égette, valami vad forrongás, mintha szét akarná vetni, millió cafatra akarná szakítani a testét egy kitörni készülő vulkán. Már nem volt ura magának, már ordított halálfélelmében, de nem hallotta saját hangját, csak tudta, hogy ordít, belülről, visszhangtalanul, elfojtottan.

A hajó pedig békésen úszott a távolban, és ő onnan is, a fedélzetről, erőlködve, szemét meresztve kereste saját magát a víz messzeségében, de hiába. Mert néhány pillanat múlva már mélyen a víz alá került, a kavargó, fojtogató, forrongó sötétségbe, és nem volt megállás, csak gyorsuló merülés lefelé vagy éppen felfelé. Bensője vadul tüzelt, agyát majdnem szétfeszítette már a robbanni készülő erő, tüdejében szétáradt a tüzes láva és nem kapott levegőt. Már ordítani se tudott, csak eszeveszetten vergődött a forróságban, a sötétségben, a víz irtózatosságtól parányira összepréselve.

És ekkor felriadt. Felült az ágyban, kétségbeesetten kapkodva valami fogódzó után. Egész teste verejtékben fürdött, feje mintha széthasadt volna az irtózatoss erejű ütésektől, a nyakán pedig nem enyhült a szorítás. Nem tudott másra gondolni, csak arra, hogy ez a halál. Ez az eltipratás, a megfojtás, a megsemmisülés? Íme, hát eljött, bekövetkezett! Mindig is sejtette, hogy utoléri őt egy napon, egy bizonyos órán, egy alattomos, nem várt pillanatban, és akkor nem lesz menekvés. De hogy éppen most és éppen ilyen váratlanul zúdul rá mindez, egy aránylag kellemes este után, ez nemcsak halálos félelemmel, hanem olyan keserűséggel is eltöltötte, hogy sírni tudott volna. Szeme meg is telt könnyekkel, de visszatartotta az ébredő düh, a rászédettségek, a becsapottság érzete, annak bizonyossága, hogy ezt semmiképpen nem érdemelte.

Csak ült, jó ideig, maga elé meredve a sötétben, és lassacskán kijózanodott. Kerves gondolatok kavartak a fejében. Hát mégsem olyan erős ember ő, mint hitte, mégsem tartozik az erősek közé. Hiszen hogy le tudta sújtani egy váratlan fejlemény! Hát mégsem olyan verőfényes hajóút az élet, mint annyiszor hitte és remélte, hiszen ellenséges erők leselkednek az emberre innen is, onnan is. És soha nem tudhatjuk, hogy merről támadnak váratlanul és kiszámítatlanul, akár a fekete ruhás, álarcos kommandósok. Sőt, még azt sem tudhatjuk, hogy kis is az, mi is az valójában, ami lesújt ránk. Csak annyi biztos, hogy reménytelen az ellenszegülés, bármi ellenállás, és az ember csak annyit tehet, hogy belenyugszik saját jelentéktelenségébe. Vagyis nem lázadozik, nem okoskodik, hanem engedelmesen szolgálja az erősebbeket, és így talán van némi esélye arra, hogy megússza egy ideig, hogy késleltetni tudja az amúgy is biztos végső bukást.

Miközben ezeken töprengett, hirtelen eszébe jutott a pók. És furcsa gondolatai támadtak. Például az, hogy mennyi állati vonás látható bizonyos embereken, és ugyanígy, milyen sok emberi vonás bizonyos állatokon. Például ezen a pókon is. Az elmerültsége, a magánya, a veszélyérzete, az eszeveszett küzdelme az életben maradásért. Ember és állat... Tulajdonképpen mi a különbség közöttük? Mi különbözteti meg őket valójában? Miben különbözik például az ember egy póktól? Vagy egy pók az embertől? Hiszen az állat is tud szeretni, gyűlölni, félni és remélni. Éppúgy, mint mi. És tud társ is lenni, hűséges társ, talán még hűségesebb és megbízhatóbb, mint mi, emberek. Ennél fogva egy állat elpusztítása éppoly megbocsáthatatlan bűn, mint bármely emberé. Egy mégoly apró és jelentéktelen élőlény eltiprása is, mint például egy légy vagy egy pók.

Sokkal több a hasonlóság, mint a különbözőség, súgta egy hang, egy ellentmondást nem tűrő, megfellebbezhetetlen hang a bensőjében. Élőlények vagyunk mindannyian, mi is, ők is, magunkra hagyatva a tér és az idő szűkre szabott korlátai között. Örökös küzdelemben a fennmaradásért, fajtánk szaporításáért, mert ez fennmaradásunk ára. És mihez kezdjen az ember önmagával, miután megértette, hogy ő se más, nem több és nem is kevesebb, mint bármely más, létfenn-

tartásra és fajfenntartásra ítélt élőlény? Mint bármelyik csúszómászó, négy lábú, szárnyas vagy víziállat? Hogy minden egyéb csak szép álom, illúzió, vagy éppen ostoba öncsalás. Egyáltalán mi keresnivalója van ezen a földön annak az embernek, aki eleget tett már a létfenntartás és a fajfenntartás parancsainak is, és akit mint haszontalan egyedet, egyszer csak kiutasítanak maguk közül az életküzdelem lázában égők? És mit kezdjen magával az, akinek már se létének, se fajának fenntartására nincs lehetősége?

A választ azonban nem találta, mert a bevett altatóktól csakhamar mély, ájulásszerű álomba zuhant, mintha meghalt volna. És másnap reggel, amikor nagy nehezen magához tért, nem emlékezett semmire. Csak arra, de arra is csak homályosan, hogy, bizonyára az előző nap megpróbáltatásai és bosszúságai miatt, gyalázatosan rossz éjszakája volt.

Szyksznian Wanda: Karakter plusz